

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

Stichtse Vecht Breukelen - Kockengen - Loenen aan de Vecht
Loenersloot - Maarssen - Nieuwersluis
Nigtevecht - Tienhoven - Vreeland

Onderstaande lijst is een inventarisatie van industrieel erfgoed in de gemeente Stichtse Vecht. De lijst wordt van tijd tot tijd bijgewerkt, deze versie is van juli 2016.

Breukelen

- Brouwerij 1A - vm loods met werkplaats (zj)
- Brouwerij 3 - graanpakhuis gm 'De Vijfhoek'; omgebouwd tot kerk; deel van de vier pakhuizen (1890)
- Brouwerij - drie graanpakhuizen, tot circa 1870 locatie van een bierbrouwerij en azijnmakerij 'de Vijfhoek'; de brouwerij is vervangen door vier nieuwe graanpakhuizen van graan- en veevoerhandel Kasteleijn tot 1940; in 1999 omgebouwd naar woonbestemming (1885)
- Brugstraat 5 – vm kaaspakhuis gm (1898)
- Dannebrug ook wel genoemd Heicop of Engel de Ruyter brug - ophaalbrug rm over de Danne cq. Kerkvaart, verbinding Stationsweg en Marijkestraat; vervaardigd door de Koninklijke Nederlandse Grofsmederij te Leiden en in 1960 verplaatst uit Nieuwersluis naar deze locatie (1891-1960)
- Dannestraat 12-14 – vm kaaspakhuis en nu woonfunctie (17e eeuw)
- Herenstraat 35 - kantoor en bedrijfsruimte (zj)
- Kanaaldijk West 1 en 2 – dienstwoning rm en veerhuis met schuurtje rm; van RWS voor het veerpont Nieuwer ter Aa, al uit periode Merwedekanaal (1891)
- Kerkplein 19 – brandspuithuisje, replica op iets verschoven plaats in 1999, nu Wereldwinkel (1869)
- Rijksstraatweg, in 1813 gepland als de Route National 2, de straatweg tussen Amsterdam en Parijs en in de Provincie Utrecht van Abcoude naar Vianen; in Breukelen belangrijk voor Stationsstraat 1, Straatweg 1 en 90
- Stationsweg 1 - vm herberg met de naam “vanouds genaemd de Prins” rm, nu restaurant (ca 1700)
- Stationsweg 10 – schutsluis in de Danne rm met sluiswachterswoning rm, gebouwd door Rijkswaterstaat, ieder aan een kant van het kanaal (1890)
- Stationsweg 105 - de Kortrijkse wipmolen rm; gerestaureerd in 1982 en zorgde tot 1951 voor bemaling van de polder Kortrijk en Gieltjesdorp, door de aanleg van de A2 buiten gebruik gesteld (1696)
- Stationsweg West 12 – vm dienstwoning RWS (1892)
- Straatwegbrug - smeedijzeren geklonken ophaalbrug over de Dannegracht, verbinding Straatweg en Kerkbrink; nabij oude sluis met deuren (1937)
- Straatweg 1 - vm herberg en paardenwissel De Olifant, genoemd naar de Olifantenwagen, grote diligence die 19e eeuw tussen Amsterdam en Utrecht reed; nog altijd horeca-functie (18e eeuws)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Stichtse Vecht - Breukelen blad 2 van 9

- Straatweg 5 - gebouw cq loodsen gm van de vm steenfabriek Vecht en Rhijn, in 1891 gemoderniseerd en voorzien van een stoommachine; in jaren '40 gestopt en daarna o.a. expeditiebedrijf; het haakse middengedeelte van de fabriek is nog origineel, de fabriek was ooit verbonden met de naastliggende buitenplaats, nu een herenhuis / vm directeurswoning gm; 2014 als leegstaand te huur (1750-1800-1891)
- Straatweg 25 Nijenrode - op het kasteelterrein een gietijzeren tuinornament, afkomstig van wereldtentoonstelling Parijs (1889)
- Straatweg 25 Nijenrode - twee houten ophaalbruggen rm naar model uit het jaar 1675, behorend bij het kasteel Nijenrode en geplaatst in opdracht van eigenaar koffiehandelaar Michiel Onnes (1910)
- Straatweg 90 - vm post- en telegraafkantoor gm (1884/1937)
- Straatweg 174 - tolhuis met woning gm Spoor- en Vechtzicht (1842)
- Straatweg 187 / Vrijheidslaan - vm watertoren gm met een hoogte van 44 m, uitvoering betonnen holbodemreservoir, toren van gewapend beton, dragend metselwerk en na 1963 grijs bepleisterd, gebouwd door de Stichting Drinkwaterleiding Noord-West Utrecht; ontwerp ir bureau MABEG / de Duitse firma Schäffer & Co. uit Duisburg; Vitens verkoopt de watertoren in 2016, beschikbaar voor herontwikkeling (1928)
- Vechtbrug - dubbele houten ophaalbrug over de Vecht nabij Gunterstein, verbinding Brugstraat en Zandpad, later geëlektrificeerd en voorzien van stalen brugdekken (1950, 1992)
- Weersluis - schut- en afwateringssluis in de Weersloot en tevens inundatiesluis; verbinding Vecht en Loosdrechtse Plassen en van oorsprong grens (Weere) tussen Utrecht en Holland (1609)
- Zandpad 2 - bij de Weerdsluis vm herberg en later sluiswachterswoning 'De Vliegende Kraai' (18de eeuw)
- Zandpad bij 45 – een uit 1890 daterende opslagloods gm en de weegbrug gm uit 1956 van vm fouragebedrijf Streng (1890)

Kockengen

- Voorstraat 22 - vm kaaspakhuis rm, het pand is in slechte staat (1801)
- Voorstraat 34 – vm wagenmakerij verbouwd tot woning rm (19e eeuw)
- Wagendijk 15 – wipwatermolen rm tbv bemaling waterschap Kockengen en in bedrijf tot 1962, met molenaarswoning, herbouw uit 1919, restauratie in 1983 en 2012 (1675-1919)
- Wagendijk 72 – Spengense molen rm; wipmolen in gebruik tot 1962 voor bemaling polder Spengen; nog steeds inzetbaar, met molenaarswoning (1841)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Stichtse Vecht blad 3 van 9

Loenen aan de Vecht

- Bredestraat 5-7 - vm postkantoor met directeurswoning rm (1882)
- Cronenburgherbrug - dubbele basculebrug met twee vaste gemetselde brugdelen rm voor het verkeer over de Vecht, verbinding Bloklaan en Mijndensedijk; met een bijbehorende brugwachterswoning rm en een veldwachterswoning met brandspuitberging rm, bedieningshuisje uit 1966 (1933)
- Dorpsbrug of Vechtbrug - dubbele ophaalbrug over de Vecht, verbinding in de Brugstraat; replica (1954)
- Dorpsstraat 24 - vm brouwerij "De Gekroonde A" rm, gebruikt voor opslag van de brouwerij
- Dorpsstraat 26 - vm bierbrouwerij 'Soeterust' rm hoort bij nr 24; latere functie oa Industrie- en Nijverheidsschool en wijkgebouw Oranje-Groene Kruis; nu 'De Hoge Stoep' genoemd, woonhuis (1760)
- Dorpsstraat achter 44 - vm brouwhuis "De Gekroonde A", zie ook Dorpsstraat 26 (18e eeuw)
- Dorpsstraat 48 / Brugstraat 2 - vm grutterij rm (1750)
- Dorpsstraat 80 - vm pakhuis De Hoop rm, vroeger ingericht als grutterij, achterkant aan Vecht gelegen (17e eeuws)
- Dorpsstraat 88 - vm bierbrouwerij "vh Het Hoefijzer" rm, later tapperij en bottelarij (18e eeuw)
- Dorpsstraat 106 - stellingkorenmolen De Hoop rm is hersteld na brand in 1902, met daarnaast houten schuur uit 1899 voor stoommachine, tot 1949 in bedrijf, na 1963 restauratie (1675)
- Jaagpad / Rijksstraatweg bij 78 - eensprietsbrug bij buitenplaats Nieuwerhoek (zj)
- Jaagpad / Rijksstraatweg bij 84 - eensprietsbrug rm, houten klapbruggetje bij buitenplaats Klein Cronenburgh (1931)
- Kerkstraat 5 en a en b - vm pakhuis en daarvoor school (vroeg 19e eeuw)
- Loenerslootsebrug - stalen boogbrug als verkeersbrug N201 over het Amsterdam- Rijnkanaal en het spoor, oud type vaste boogbrug - in juli 2014 vervangen door nieuwe brug (1937)
- Mijndensedijk bij 15 - Mijndensesluis met woningen en de in 1996 vervangen stalen ophaalbrug voor een replica 19e eeuwse houten brug; sluis verbindt de Vecht met de Loosdrechtse Plassen (15e eeuw)
- Molendijk 8-8a - vm wagenmakerij (18e eeuw)
- Oud Over 13 - vm distilleerderij en limonadefabriek "Pretoria" (zj)
- Oud Over 104 - Loenderveense poldermolen rm, door Amsterdamse kooplieden gebouwd om het droog gemalen Loener Veen als landbouwgrond te verkopen, in 1930 werd de functie overbodig (1652/1902)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Stichtse Vecht - Loenen aan de Vecht blad 4 van 9

- Oud Over 118-148 - arbeiderswoningen vm glasfabriek "De Glashut"; diverse rm; in 1897 gesloten; ooit gestart door overname van een glasfabriek uit Nijkerk en naar hofstede Oostervecht over te brengen; de 18 woningen zijn in 1970 tot 9 verbouwd (1862)
- Oud Over bij 166 - inundatiesluis Noord Hollandse waterlinie (1925)
- Rijksstraatweg, in 1813 gepland als de Route National 2, de straatweg tussen Amsterdam en Parijs en in de Provincie Utrecht van Abcoude naar Vianen
- Rijksstraatweg 98 - vm school, in 1970 brandweerkazerne en nu woonfunctie (1891)
- Rijksstraatweg 104 - Rechthuis van Loenen aan de Vecht en Nieuwersluis rm, logement met kolfbaan en koetshuis; in 1838 al geen logementsfunctie meer (1720)
- Rijksstraatweg 113-115 - hotel Raadhuis van Kroonenburg rm - herberg, tolhuis, logement, tot ca. WO I (1712)
- Oud Over 118-148 - arbeiderswoningen vm glasfabriek "De Glashut"; diverse rm; in 1897 gesloten; ooit gestart door overname van een glasfabriek uit Nijkerk en naar hofstede Oostervecht over te brengen; de 18 woningen zijn in 1970 tot 9 verbouwd (1862)
- Rijksstraatweg, in 1813 gepland als de Route National 2, de straatweg tussen Amsterdam en Parijs en in de Provincie Utrecht van Abcoude naar Vianen
- Rijksstraatweg 98 - vm school, in 1970 brandweerkazerne en nu woonfunctie (1891)
- Rijksstraatweg 104 - Rechthuis van Loenen aan de Vecht en Nieuwersluis rm, logement met kolfbaan en koetshuis; in 1838 al geen logementsfunctie meer (1720)
- Rijksstraatweg 113-115 - hotel Raadhuis van Kroonenburg rm - herberg, tolhuis, logement, tot ca. WO I (1712)

Loenersloot

- Binnenweg to 91 - transformatorhuis (zj)
- Rijksstraatweg, in 1813 gepland als de Route National 2, de straatweg tussen Amsterdam en Parijs en in de Provincie Utrecht van Abcoude naar Vianen; in Loenersloot 203 en 214 als gevolg daarvan ontstaan
- Rijksstraatweg 203 - tolhuis cq. brugwachterswoning rm en klapbrug rm van hout, bij kasteel Loenersloot (resp. 1676/1930, 1676/1984)
- Rijksstraatweg 214 - vm Rechthuis en in latere jaren herberg aan de Rijksstraatweg nummer 2 rm, ook logement en koetshuis met stallen; sinds 1970 kantoor- en woonfunctie (17e eeuw)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Stichtse Vecht blad 5 van 9

Maarssen

- Evert Stokbrug / Breedstraat 2 - stalen ophaalbrug gm over de Vecht, verbinding Breedstraat en Kaatsbaan, met brugwachterswoning gm (1936)
- Albert Cuypstraat / Pieter de Hooghstraat naast 4 - transformatorhuisje PUEM (rond 1930)
- Friezenstraat - Friezenbuurt - fabriekswijk van oa werknemers UT Delfia (1922)
- Gaslaan 4 - vm brandweerkazerne, een garage met uitbreiding; ombouw in 2016 naar woning, appartementen en praktijkruimte (1938-2016)
- Kaatsbaan 26 - vm dorpsmederij met bovenwoning rm (ca 1764)
- Kerkweg bij 21 – betonnen lantaarnpaal (zj)
- Maarsserbrug - stalen boogbrug voor het verkeer over het Amsterdam-Rijnkanaal in de Verbindingsweg; lang 202 m en een grootste overspanning van bijna 89 m; in 2006 gerenoveerd en o.a. aangepast met fietsstroken aan de buitenzijde; vervanging van de draaibrug Stationsweg- Nieuwe Stationsweg (1939-2006)
- Machinekade 19 – het gemaal Bethunepolder rm met een oorspronkelijk dieselgemaal van Jaffa, met spui- en waterleidingkanaal; in de polder welt zeer veel water op (1000 liter per sec) en pas door ze te bemalen tbv de drinkwatervoorziening is en blijft de polder droog; dit gemaal is niet meer in gebruik, maar wel noodgemaal (1936)
- Machinekade 21-25 - 2 dienstwoningen en een tussenliggende vergaderzaal van het waterleidingbedrijf Amsterdam (1930)
- Nijverheidsweg 15 Maarssenbroek - kantoor met drukhallen (sheddak); vm drukkerij Biegelaar (1965)
- Nassaustraat 97 – bedrijfspand / mogelijk oude stalhouderij? (1880-1910)
- Nassaustraat 151 – vm sluishuisje rm behorend bij een schutsluisje Maarsseveensegrachtje, meermaals ingrijpend gewijzigd (1655)
- Raadhuisstraat 32-34 – vm postkantoor (1885)
- Oostwaard - replica rolpaal tbv de trekvaart door de Vecht (zj)
- Opburenbrug - vaste brug rm, uitgevoerd als boogbrug van gewapend beton over de sluis van het Vechtkanaal met het Amsterdam-Rijnkanaal, verbinding in de Straatweg; voor die tijd bijzondere brug in beton met een overspanning 34 m en lange aanbruggen, de oudst bewaard gebleven boogbrug in beton, in 2009 gerenoveerd en aangepast (1932)
- Schippersgracht 9-10 - grachtenpanden van (spoor)rijtuigmaker Soeders rm (1681 resp eind 18e eeuw)
- Straatweg 2a - vm locatie N.V. Nederlandsche Kininefabriek en later geneesmiddelen fabriek ACF (Amsterdamsche Chininefabriek), de fabriek is in 2002 stilgelegd en gesloopt, nabij wel het distributiecentrum van ACF; toegangshek ACF en vm laboratoriumgebouw rm; nu Bocacef (1936)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Stichtse Vecht - Maarssen blad 6 van 9

- Straatweg 7 - bedrijfsterrein van "N.V. Plaatwerkerij en Verzinkerij v/h Bammens en Zn."; aanvankelijk voor kachels, kachellijsten, jachtplaten en kachelpijpen en later vuilnisemmers; vroege toepasser van het proces van galvanisch verzinken; nu Koninklijke Bammens voor diverse afvalsystemen; kantoor in een vm weeshuis (1920 ev)
- Straatweg 8 - dubbele sluiswachterswoning rm (1891)
- Straatweg to 8 - Vechtsluis rm, vm schutsluis tussen Vecht en Merwedekanaal (daarover de Opburenbrug) (1890)
- Straatweg bij 8 - schotbalkenloods rm naar een ontwerp van P.H. Kemper en aankleding (1891)
- Straatweg 16 - fruitschuur (1890)
- Straatweg 29A / Oostkanaaldijk - werkhaven met speciale brug tussen de werkhaven en het Amsterdam-Rijnkanaal van vm Broekhoven Baggermaatschappij, in 1991 overgenomen door Ballast Nedam; locatie materieelwerf en zand- / baggerschepen (zj)
- Straatweg 31 - koetshuis en tussen 1940-1975 stalen verenfabriek: div aanbouwen (17e eeuws)
- Straatweg 52 - vm pakhuis; nu opslagloods (zj)
- Zandweg 41 – kwekerij met schoorsteen en stalen watertoren (1920-1940)

Nieuwersluis

- vm spoorlijn Aalsmeer via Amstelhoek naar Nieuwersluis was onderdeel van de Haarlemmermeerspoorlijnen, aangelegd door de HESM (Hollandsche Electriche-Spoorweg-Maatschappij), langs de afgebroken spoordijk nog diverse spoorwachtershuizen, bruggen en stations; de passagierstreinen zijn al 1950 gestopt; de spoorlijn heeft tot 1986 voor goederenvervoer over de A2 gelopen; het tracé is goed in het landschap te volgen, bijv. met Google Maps (1914-1950-1986)
- Angstelkade 2A - schoorsteen van vh houtzagerij Hulsman (bedrijfspannd gesloopt) (zj)
- Angstelkade (langs spoor) - onderstation elektrificatie spoorlijn naar een ontwerp van S. van Ravesteyn (z.j.)
- Angstelkade 9 - brugwachterswoning nr 52 voor de vm spoorbrug aan de oostzijde van de Angstel aan de vm Haarlemmermeerspoorlijn Aalsmeer - Nieuwersluis - Loenen (1912)
- Angstelkade 12 - "Oukopermolen" rm, poldermolen, voor waterschap Oukoop gewerkt tot 1961 (17e eeuw, 1839)
- Angstelkade 26 Nieuwer ter Aa - brugwachterswoning nr 51 voor de vm spoorbrug aan de westzijde van de Angstel aan de vm Haarlemmermeerspoorlijn Aalsmeer - Nieuwersluis - Loenen (1912)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Stichtse Vecht - Nieuwersluis blad 7 van 9

- Grachtje - Nije Sluis voor verbinding Vecht en Nieuwe Wetering rm, later ook inundatiesluis; niet meer in functie (1527)
- Mijndensedijk 45 - dieselgemaal voor de Mijndense polder; pompwerk van Werkspoor (1926)
- Nieuwe Wetering - kanaal tussen de Vecht en de Angstel en sinds 1629 onderdeel van trekvaart Utrecht-Amsterdam (rond 1400)
- Polderweg 7 Oukoop Nieuwer ter Aa - halte Oukooperdijk met restant oude spoorbrug, stopplaats nr 50 aan de vm spoorlijn Aalsmeer - Nieuwersluis - Loenen tussen 1915 en 1922 (1912)
- Rijksstraatweg, in 1813 gepland als de Route National 2, de straatweg tussen Amsterdam en Parijs en in de Provincie Utrecht van Abcoude naar Vianen
- Rijksstraatweg 15 - vm smederij H.M. de Rooij, elektrische smederij en handel in rijwielen, kachels, fornuizen etc, aanleg van elektrische installaties, waterleiding etc; nu woonhuis (zj)
- Rijksstraatweg 35-37 - 't Stoute Soldaatje, uitspanning en 'pleisterplaatse' langs vm Rijksstraatweg 2, door ANWB in 1900 Kampioen gedoopt (17e eeuw/1963)
- Rijksstraatweg 66 - Gemeenlandshuis van de Heeren Gedeputeerden tot het Zandpad rm - Stad Amsterdam en Staten van Utrecht onderhielden deze tolwegverbinding (zand, grind) gezamenlijk; Nieuwersluis (tol) was de grens van beide bevoegdheden (17e eeuw)
- Westkanaaldijk hoek Ter Aaseweg - transformatorhuisje PUEM (1943)
- Westkanaaldijk / Angstelkade - vm hefbruggen over de Angstel in 2006 door de spoorverdubbeling gesloopt, sluisdeur nog aanwezig, vervangen door valdeur (zj)

Nigtevecht

- Dorpsstraat bij 53 - waterpomp rm (1896)
- Dorpsstraat 106-108 - vm bakkerij met meelzolders rm (1720)
- Dorpsstraat 118-120 - villa Oranjeboom rm, achter het huis in de 20e eeuw deel uitmakend van complex stoomwasserij Oranjeboom, 1970 gesloopt (18e eeuw)
- Kanaaldijk Oost / Raadhuisstraat- sluiscomplex met woningen tbv aansluiting Vecht en A'dam-Rijnkanaal; het Merwedekanaal zou aanvankelijk slechts tot Nigtevecht lopen en daar op de Vecht uitkomen (1881 /1892)
- Vreelandseweg 59 - Garstenmolen rm; bovenkruier voor polder Garster tot 1960; heropgebouwd na brand in 1875, nu woonfunctie; 2006 gerestaureerd (1876)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Stichtse Vecht blad 8 van 9

Oud Zuilen

- D.M. Plompbrug - stalen ophaalbrug over de Vecht met brugwachterswoning, verbinding Zuilenselaan; brug met als eerste een bijzonder aandrijfmechanisme met kruk en aandrijfstang ontwerp Werkspoor, de tweede door Werkspoor gelaste brug; brug vernoemd naar wethouder D.M. Plomp (1934)
- Nedereindsevaart – schutsluis met gemaal gm (17e en 18e eeuw - begin 20e eeuw)
- Nedereindsevaart 2 - “Buitenwegse molen” rm, wipmolen in bedrijf tot 1972 tbv polder Buitenweg (1830-1931)
- Nedereindsevaart 3 – Westbroekse molen rm; poldermolen voor waterschap Westbroek en tot op heden reservegemaal (1753)

Tienhoven

- Dwarsdijk bij 12 - houten schutsluis / stuw voor polderpramen rm (1835)
- Dwarsdijk 12-14 - wipmolen De Trouwe Waghter rm, voor bemaling waterschap Breukelerveen en Tienhoven tot 1948, met 19e eeuwse molenaarswoning en waterstuwen (1835)
- Heuvellaan 12 - woonhuis met scheepswerf 'De Meijerij gm (1750)
- Nimmerdorlaan 7-13 - vm melkfabriek in 1933 verbouwd tot boerderij (1890)
- Oudedijk 32 - vm veenarbeidershuisje met turfhok (zj)
- Westbroekse Binnenweg 7 – vm veenarbeiderswoning (eind 19e eeuw)

Vreeland

- Bergseweg bij 28 - gemaalgebouwtje Dorssewaardsepolder rm, met centrifugaalpomp; eerst petroleumgemaal, later elektrisch (1895)
- Bergseweg 6 - op buitenplaats Brugzicht is na 1888 een fabriek eromheen gebouwd, eerst een zuivelfabriek, na 1906 roomboterfabriek MILKA, va 1930 Van Leers vatenfabriek: nu Greif (oorsprong 18e eeuw)
- Breedstraat 8-18 - vm werkplaatsen met bovenwoning, nu restaurant (1910-1915)
- Duinkerken 3 - in de 19e eeuw op een kruispunt van verkeersverbindingen: de uitspanning, wisselplaats, herberg en het rechthuis De Nederlanden rm (17e eeuw)
- Nigtevechtseweg 24 - stellingkorenmolen De Ruiters rm, in 1910 herbouwd na afgebrande voorganger; kern is een 18e eeuwse molen uit Barsingerhorn; maalt sinds restauratie 1978 (1911)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Stichtse Vecht - Vreeland blad 9 van 9

- Nigtevechtseweg 43a - Hoeker molen rm, voor waterschap Hoekerpolder en Garsten is na brand door deze oudere Amsterdamse industriemolen vervangen (1873)
- Klapstraat 6 - vm loodgieterij, blikslagerij en nu woonhuis (1910, in ouder pand gevestigd)
- Klapstraat 9 - graanpakhuis en nu woonhuis (1901)
- Vreelandbrug - ophaalbrug met drie vaste brugdelen rm over de Vecht, verbinding Provincialeweg N201; met brugwachterswoning rm ontwerp Dudok; de brug is in 2004 gerenoveerd; bij de brug een tweede woning in dezelfde stijl uit 1970 (1939-1946)
- Ruitenstraat 6 - smederij Niessen; bedrijfspand met werkplaats (zj)
- Van Leerbrug - een dubbele ijzeren ophaalbrug over de Vecht, verbinding Breedstraat - Duinkerken; een uit Weesperkarspel overgekomen brug uit 1888, in 1946 geplaatst (1888-1946)
- Voorstraat 13 - brugwachterswoning en tolhuis Van Leerbrug (1861)